

Βρυξέλλες, 9.1.2013
COM(2012) 797 final

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

Το σύστημα των Ευρωπαϊκών Σχολείων το 2011

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1.	Εισαγωγή.....	3
2.	Η κατάσταση στα σχολεία	4
2.1.	Αλικάντε.....	4
2.2.	Μπέργκεν	4
2.3.	Βρυξέλλες	4
2.4.	Culham	5
2.5.	Φρανκφούρτη	5
2.6.	Καρλσρούη.....	6
2.7.	Λουξεμβούργο	6
2.8.	Mol	6
2.9.	Μόναχο	6
2.10.	Βαρέζε.....	7
3.	Δημοσιονομικές εξελίξεις και προκλήσεις	7
4.	Πολιτικές εξελίξεις και προκλήσεις.....	9
4.1.	Το άνοιγμα του συστήματος - Τα διαπιστευμένα σχολεία	9
4.2.	Αναθεώρηση της μισθολογικής κλίμακας του αποσπασμένου διδακτικού προσωπικού/τοπικού διδακτικού προσωπικού (chargés de cours)	10
4.3.	Υπερπληθυσμός/ υποδομές.....	10
4.4.	Ο καταμερισμός των δαπανών μεταξύ των κρατών μελών	11
4.5.	Ένδικες διαφορές	11
5.	Παιδαγωγικές και οργανωτικές εξελίξεις	12
5.1.	Η μεταρρύθμιση του ευρωπαϊκού απολυτηρίου	12
5.2.	Δράσεις για μαθητές με ειδικές ανάγκες (SEN)	12
5.3.	Διοργάνωση μαθημάτων και διάρθρωση των σπουδών	13
6.	Μελλοντικές προκλήσεις	13

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Το σύστημα των Ευρωπαϊκών Σχολείων το 2011

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το σύστημα των ευρωπαϊκών σχολείων (ΕΣ) εξακολούθησε να λειτουργεί σε δυσχερές οικονομικό και δημοσιονομικό περιβάλλον στην Ευρώπη, γεγονός που οδήγησε στη βελτίωση της διαχείρισης των δαπανών του, ενώ παράλληλα διατηρήθηκε η ποιότητα της παρεχόμενης από αυτό εκπαίδευσης.

Το ανώτατο συμβούλιο των ευρωπαϊκών σχολείων (CSEE) ενέκρινε, τον Απρίλιο του 2010, τον προϋπολογισμό του 2011 των ΕΣ με αυξημένη συνεισφορά της ΕΕ κατά 11% σε σχέση με το προηγούμενο έτος, κυρίως λόγω της εξέλιξης του αριθμού των μαθητών (+2,6%). Το CSEE δέχτηκε αυτόν τον προϋπολογισμό, υπό την προϋπόθεση ότι τα ΕΣ θα λάβουν μέτρα, ώστε να ελέγχουν καλύτερα την εξέλιξη του προϋπολογισμού στο μέλλον.

Μετά τις συζητήσεις μεταξύ του Κοινοβουλίου και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, εγκρίθηκε ο συνολικός προϋπολογισμός του 2011 της ΕΕ που προβλέπει συνεισφορά στα ΕΣ ύψους 164 εκατ. ευρώ. Μολονότι, το ποσό αυτό είναι κατώτερο από το ποσό που αντιστοιχεί στον προϋπολογισμό των ΕΣ ο οποίος εγκρίθηκε από το CSEE, η συνεισφορά αυτή είναι υψηλότερη από αυτήν του 2010, η οποία ανερχόταν σε 154 εκατ. ευρώ.

Η απόφαση του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για προσαρμογή του προϋπολογισμού την οποία ζήτησε η Επιτροπή¹ για τα ΕΣ, ανάγκασε τα ΕΣ να λάβουν επείγοντως μέτρα εξοικονόμησης, προκαλώντας πολλές αντιδράσεις, ιδίως από την πλευρά των ενώσεων γονέων των ΕΣ και της επιτροπής προσωπικού. Η Επιτροπή τάχθηκε υπέρ αυτών των μέτρων, εφόσον δεν αμφισβητούσαν τις θεμελιώδεις αρχές του προγράμματος μαθημάτων των ΕΣ.

Το CSEE έλαβε σημαντικές αποφάσεις εξορθολογισμού τον Απρίλιο του 2011.

Εξάλλου, η συνεχής αύξηση του αριθμού των μαθητών, σε συνδυασμό με τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν ορισμένα κράτη μέλη να τηρήσουν τις υποχρεώσεις τους σε θέματα υποδομών και απόσπασης εκπαιδευτικών, έθεσαν το σύστημα των ΕΣ σε σοβαρή δοκιμασία.

---

¹ Κατάσταση προβλεπόμενη στον δημοσιονομικό κανονισμό των ΕΣ (έγγραφο 2011-07-D-17-fr-3, το οποίο δημοσιεύτηκε στον ιστότοπο των ΕΣ: http://www.eursc.eu/fichiers/contenu_fichiers1/577/2011-07-D-17-fr-3.pdf)

2. Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Ο συνολικός μαθητικός πληθυσμός στα 14 ΕΣ παρουσιάζει σταθερή αύξηση, εφόσον ο αριθμός των μαθητών αυξήθηκε από 22.778 το 2010 σε 23.367 το 2011. Η πλειονηφία (63%) των μαθητών του ΣΕΣ φοιτούν στα ΕΣ Βρυξελλών (44%) και Λουξεμβούργου (19%). Οι μαθητές κατηγορίας 1², που είναι κυρίως τέκνα του προσωπικού των οργάνων της ΕΕ και των ΕΣ, και του Ευρωπαϊκού Γραφείου Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας όσον αφορά το ΕΣ του Μονάχου, αποτελούν το 74% (17.396) του μαθητικού πληθυσμού, αλλά ορισμένα μικρά ΕΣ έχουν ελάχιστο αριθμό μαθητών αυτής της κατηγορίας. Ο αριθμός των μαθητών της κατηγορίας 2³ αντιπροσωπεύει το 5,12% του μαθητικού πληθυσμού και υπέστη τις συνέπειες της οικονομικής κρίσης, διότι για τους μαθητές αυτής της κατηγορίας έχουν συναφθεί λιγότερες συμφωνίες με τα ΕΣ. Τέλος, στην κατηγορία 3⁴ που απαρτίζεται από μαθητές οι γονείς των οποίων πρέπει να καταβάλουν δίδακτρα υπάγονται 4.774 μαθητές (20%).

2.1. Αλικάντε

Ο αριθμός μαθητών του σχολείου του Αλικάντε παρέμεινε σταθερός με 1034 μαθητές κατά την έναρξη του σχολικού έτους 2011, εκ των οποίων το 48% είναι μαθητές της κατηγορίας 1, οι οποίοι είναι κατά κύριο λόγο τέκνα του προσωπικού του ΟΗΜΙ (Γραφείο Εναρμόνισης στο Πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς). Όπως συμβαίνει συχνά στα ευρωπαϊκά σχολεία, το μεγαλύτερο γλωσσικό τμήμα είναι αυτό της χώρας υποδοχής του Οργανισμού. Στην προκειμένη περίπτωση, το ισπανικό γλωσσικό τμήμα αντιπροσωπεύει το 37% του συνολικού αριθμού των μαθητών.

2.2. Μπέργκεν

Ο αριθμός των μαθητών του σχολείου του Μπέργκεν μειώθηκε ελαφρά από 608 μαθητές το 2010/2011 σε 581 μαθητές το 2011/2012, εκ των οποίων 109 μαθητές (18%) της κατηγορίας 1 και 472 μαθητές (81%) της κατηγορίας 3.

Πραγματοποιήθηκαν έργα υποδομής το 2011, και ιδίως η ανακαίνιση της αίθουσας άθλησης και του συστήματος κλιματισμού.

2.3. Βρυξέλλες

Η κατάσταση του υπερβολικού αριθμού μαθητών εξακολούθησε να επιδεινώνεται στα ΕΣ Βρυξελλών. Η αύξηση του αριθμού αιτήσεων εγγραφής είχε σαν αποτέλεσμα να αυξηθεί ο αριθμός των μαθητών των 4 ΕΣ των Βρυξελλών από 9.847 μαθητές το 2010/11 σε 10.285 κατά την έναρξη του σχολικού έτους 2011/2012.

Το ΕΣ Βρυξέλλες Ι αυξήθηκε κατά εξήντα μαθητές από το έτος 2010/2011 στο 2011/2012, από 3.074 σε 3.131 μαθητές. Μία από τις προτεραιότητες του ΕΣ εξακολουθεί να είναι η συνεχής βελτίωση της ασφάλειας (σύστημα ετικετών ασφαλείας, σύστημα επιτήρησης με βίντεο) λόγω του μεγέθους του σχολικού συγκροτήματος και των 14 χωριστών κτιρίων).

---

² Οι κανόνες αποδοχής στα ΕΣ αναφέρονται στη συλλογή των αποφάσεων του Ανώτατου Συμβουλίου των ΕΣ, κεφάλαιο XII (έγγραφο που δημοσιεύτηκε στον ιστότοπο των ΕΣ: http://www.eursc.eu/fichiers/contenu_fichiers1/1794/2011-04-D-4-fr-1.pdf)

³ Βλ. υποσημείωση 2.

⁴ Βλ. υποσημείωση 2.

Το ΕΣ Βρυξέλλες ΙΙ έχει σήμερα τον μεγαλύτερο αριθμό μαθητών από τα 4 ΕΣ των Βρυξελλών, με 3.176 μαθητές κατά την έναρξη του σχολικού έτους 2011/2012. Αυτός ο πολύ υψηλός αριθμός μαθητών δημιουργεί καθημερινά ζητήματα οργάνωσης. Έχουν ξεκινήσει τα έργα για τον νέο χώρο στάθμευσης λεωφορείων που θα τεθεί επίσημα σε λειτουργία το 2012. Αυτό θα συμβάλει στη βελτίωση της ασφάλειας στην αυλή όπου σταθμεύουν σήμερα πενήντα σχολικά λεωφορεία δύο φορές την ημέρα.

Ο αριθμός μαθητών του ΕΣ Βρυξέλλες ΙΙΙ παρουσίασε επίσης αύξηση και ανήλθε σε 2.919 μαθητές κατά την έναρξη του σχολικού έτους 2011. Όπως συμβαίνει και με τα σχολεία Βρυξέλλες Ι και ΙΙ, ο υπερβολικός αριθμός μαθητών προκαλεί πρακτικές δυσκολίες χρήσης των κοινών εγκαταστάσεων.

Ο αριθμός των μαθητών του ΕΣ Βρυξέλλες ΙV αυξήθηκε και πάλι σημαντικά (31%), από 809 σε 1059 μαθητές. Λόγω της έλλειψης χώρων στην προσωρινή εγκατάσταση του Berkendael, εγκαταστάθηκαν προκατασκευασμένα κτίρια για να στεγάσουν 7 επιπλέον αίθουσες διδασκαλίας.

2.4. Culham

Μετά την απόφαση του CSEE του Απριλίου 2007, το ΕΣ του Culham θα διακόπτει σταδιακά τη λειτουργία του μέχρι το 2017, λόγω της μετακόμισης του Joint European Torus (JET) στο Cadarache (Γαλλία). Ως εκ τούτου, κατά την έναρξη του σχολικού έτους 2011, δεν άνοιξε καμία νέα τάξη νηπιαγωγείου.

Εξάλλου, οι βρετανικές αρχές υπέβαλαν νέο σχέδιο για τη δημιουργία ενός εθνικού σχολείου («free school») στην ίδια εγκατάσταση, το οποίο θα αντικαταστήσει το έργο «Academy» που είχε αρχικά προβλεφθεί. Το «free school» προβλέπεται να αρχίσει να λειτουργεί τον Σεπτέμβριο του 2012, με το σταδιακό άνοιγμα τάξεων κατά το μέτρο που αυτές δεν θα είναι πλέον διαθέσιμες στο Ευρωπαϊκό Σχολείο.

Το ΕΣ και το νέο «free school» θα χρησιμοποιούν από κοινού τις εγκαταστάσεις του Culham μέχρι τον Ιούνιο του 2017. Θα υπάρχει σαφής διάκριση ανάμεσα στις παιδαγωγικές, διοικητικές και δημοσιονομικές λειτουργίες, αλλά κοινή χρήση των υποδομών και επιμερισμός των λειτουργικών εξόδων που αφορούν την εγκατάσταση. Η Επιτροπή στηρίζει αυτό το πρόγραμμα που θα επιτρέψει να συνεχιστεί η λειτουργία του σχολείου στην εγκατάσταση του Culham μετά το 2017.

2.5. Φρανκφούρτη

Με αύξηση περίπου 5% σε σχέση με το προηγούμενο έτος, ο μαθητικός πληθυσμός του ΕΣ της Φρανκφούρτης παρουσίασε ένα από τις υψηλότερα ποσοστά αύξησης, λόγω της αύξησης του προσωπικού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Τον Σεπτέμβριο του 2011, ήταν εγγεγραμμένοι σε αυτό το ΕΣ 1.136 μαθητές, εκ των οποίων οι 780 μαθητές κατηγορίας Ι. Το σχολείο αυτό έχει υπερβολικό αριθμό μαθητών και ζητήθηκαν πρόσθετες υποδομές από τις γερμανικές αρχές. Αυτές δεν έχουν ακόμα διευκρινίσει, ωστόσο, αν το κόστος θα αναληφθεί από το ομόσπονδο κράτος της Έσσης ή από το Υπουργείο Εξωτερικών. Το σχολείο ετοιμάζεται, εξάλλου, για τις εκδηλώσεις του 2012 για τη 10η επέτειο λειτουργίας του.

2.6. Καρλσρούη

Ο αριθμός των εγγεγραμμένων μαθητών στο ΕΣ της Καρλσρούης παρουσιάζει σταδιακή μείωση κατά τα τελευταία έτη και μειώθηκε από 979 μαθητές το 2008 σε 933 τον Σεπτέμβριο του 2011, εκ των οποίων 173 μαθητές (18,5%) της κατηγορίας 1, 267 μαθητές της κατηγορίας 2 και περισσότεροι από τους μισούς (493) της κατηγορίας 3.

Το σχολείο αυτό αποτελεί παράδειγμα τοπικής συγχρηματοδότησης και εισπράττει μέρος της επιχορήγησής του από τον δήμο Καρλσρούης (η οποία το 2011 ανήλθε σε 165.000 €), που χρησιμοποιείται για την απόσπαση ενός οικονομικού διαχειριστή και ενός βοηθού του δήμου, οι οποίοι εργάζονται στο ΕΣ. Το ομόσπονδο κράτος της Βάδης-Βυρτεμβέργης παρέχει επίσης χρηματοδοτική στήριξη στο σχολείο και το 2011 χορήγησε σε αυτό ποσό 732.200 ευρώ.

2.7. Λουξεμβούργο

Το ΕΣ Λουξεμβούργο I βρίσκεται στο Λουξεμβούργο-Kirchberg και στεγάζει σήμερα στις εγκαταστάσεις του το ΕΣ Λουξεμβούργο II, το οποίο θα μετακομίσει στις μόνιμες εγκαταστάσεις του στο Bertrange/Mamer κατά την έναρξη του σχολικού έτους 2012/2013.

Το 2011, με περίπου 4.500 εγγεγραμμένους μαθητές (3.579 στο Lux I και 957 στο Lux II) το σχολείο είχε υπερβολικό αριθμό μαθητών, γεγονός που είχε ως αποτέλεσμα την εφαρμογή μιας περιοριστικής πολιτικής εγγραφών για τα παιδιά οι γονείς των οποίων δεν είναι μέλη του προσωπικού της ΕΕ.

Οι λουξεμβουργιανές αρχές καταβάλλουν σημαντικές προσπάθειες για να διευκολύνουν τη μεταφορά των μαθητών. Αυτή πραγματοποιείται εν μέρει από τις αρχές του Λουξεμβούργου και τη διεύθυνση του σχολείου και εν μέρει από τον σύλλογο μεταφορέων μαθητών του ΕΣ Λουξεμβούργο I (ATSEE). Επιπλέον, έχει καταρτιστεί σχέδιο για τη μεταφορά στο σχολείο Λουξεμβούργο II στο Bertrange/Mamer σε συνεργασία με τις αρχές του Λουξεμβούργου. Είναι σε εξέλιξη οι προετοιμασίες για την έναρξη της λειτουργίας του σχολείου Λουξεμβούργο II στη μόνιμη εγκατάστασή του το 2012.

2.8. Μολ

Ο αριθμός των μαθητών στο ΕΣ του Μολ παρουσιάζει σταθερότητα με 767 μαθητές κατά την έναρξη του σχολικού έτους 2011/2012, εκ των οποίων 614 (80%) ανήκουν στην κατηγορία 3 και 138 (18%) στην κατηγορία 1. Το ολλανδόφωνο και αγγλόφωνο τμήμα έχουν τους περισσότερους μαθητές. Αντίθετα, το γερμανόφωνο τμήμα διαθέτει μόνο 72 μαθητές για όλες τις τάξεις.

2.9. Μόναχο

Ο αριθμός μαθητών του ΕΣ του Μονάχου παρουσιάζει σημαντική αύξηση εδώ και πολλά έτη, λόγω της αύξησης του αριθμού των υπαλλήλων του Ευρωπαϊκού Γραφείου Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας, τα παιδιά των οποίων αποτελούν την πλειοψηφία των μαθητών. Συνεχίζεται η εφαρμογή περιοριστικής πολιτικής όσον αφορά τις εγγραφές μέχρι να πραγματοποιηθεί η επέκταση των εγκαταστάσεων, η οποία προβλέπεται για το 2016.

2.10. Βαρέζε

Με 1.366 μαθητές στην έναρξη του σχολικού έτους 2011/2012, ο αριθμός των μαθητών αυτού του σχολείου παρέμεινε σταθερός. Περισσότεροι από τους μισούς μαθητές ανήκουν στην κατηγορία 1. Ο αριθμός μαθητών της κατηγορίας 2 μειώθηκε από 235 το 2008 σε 177 το 2011 λόγω της οικονομικής συγκυρίας.

Η καταβολή ποσού 400.000 ευρώ που ανήγγειλαν οι ιταλικές αρχές για τη χρηματοδότηση συμπληρωματικών υποδομών δεν έχει ακόμη πραγματοποιηθεί, παρά την επιβεβαίωση του μόνιμου αντιπροσώπου της Ιταλίας στην ΕΕ στον Αντιπρόεδρο Šefčovič.

Το 2011, το σχολείο του Βαρέζε γιόρτασε την 50ή επέτειο από την έναρξη της λειτουργίας του.

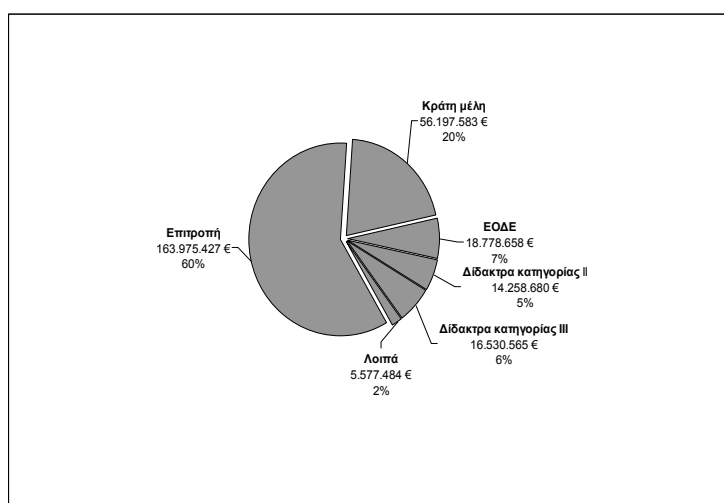
3. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

Ο αριθμός εγγεγραμμένων μαθητών στο σύστημα των ΕΣ αυξήθηκε κατά 2,6% από το 2010 έως το 2011, από 22.778 σε 23.367 μαθητές. Με 17.396 μαθητές, η κατηγορία 1 αντιπροσωπεύει περίπου το 75% του συνολικού αριθμού μαθητών. Με ποσοστό ελαφρώς υψηλότερο του 5%, η κατηγορία 2 υπέστη τις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης (έχουν συναφθεί λιγότερες συμβάσεις με τα ΕΣ). Τέλος, στην κατηγορία 3 ανήκουν συνολικά 4.774 μαθητές, ή ποσοστό ελαφρώς υψηλότερο του 20%.

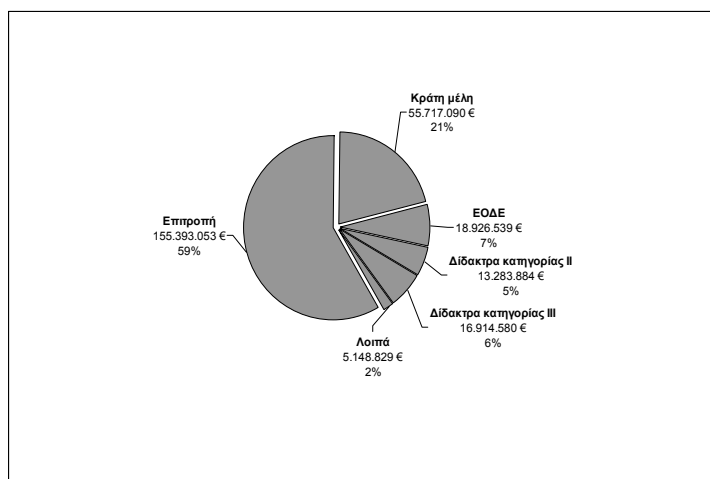
Το ετήσιο μέσο κόστος ανά μαθητή για το σύνολο των ΕΣ ανήλθε το 2011 σε 11.918 ευρώ. Η οικονομική συγκυρία επέφερε μείωση των συνεισφορών των κρατών μελών, εφόσον ορισμένα από αυτά αποσπούν λιγότερους εκπαιδευτικούς. Έτσι, κατά την έναρξη του σχολικού έτους 2011, τα ΚΜ δεν πραγματοποίησαν 88 αποσπάσεις εκπαιδευτικών, δηλαδή για 24 θέσεις επιπλέον σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Κατά συνέπεια, αυξήθηκε το μερίδιο της επιδότησης από τον ευρωπαϊκό προϋπολογισμό στα ΕΣ.

Οι συνεισφορές από τον προϋπολογισμό (εκτός από τη μεταφορά πλεονασμάτων και τη χρησιμοποίηση κεφαλαίων του αποθεματικού):

2011 (σύνολο: 275.318.397 €):

2010 (σύνολο : 265.383.975€):

Το σχέδιο προϋπολογισμού 2011 ύψους 171 εκατ. €, που υποστήριξε η Επιτροπή, εγκρίθηκε από το CSEE τον Απρίλιο του 2010. Για την έγκριση, ωστόσο, αυτού του ποσού από το CSEE είχε τεθεί ως όρος να εφαρμοστούν μέτρα εξοικονόμησης, όπως η αναθεώρηση της μισθολογικής κλίμακας του αποσπασμένου προσωπικού των ΕΣ, η αναδιοργάνωση των μαθημάτων και των μαθημάτων επιλογής, η διευκρίνιση της χρησιμοποίησης των κεφαλαίων για τους μαθητές SEN («*special educational needs*» - μαθητές με ειδικές ανάγκες). Η Επιτροπή ενέγραψε αυτό το ποσό των 171 εκατ. € στο σχέδιο προϋπολογισμού που διαβίβασε στην αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή (Συμβούλιο και Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο).

Τον Δεκέμβριο του 2010, η αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή καθόρισε το ποσό της συνεισφοράς από τον ευρωπαϊκό προϋπολογισμό για το 2011 σε 164 εκατ. €. Η Επιτροπή ενημέρωσε τη γενική γραμματεία των ΕΣ και ζήτησε από τα ΕΣ να λάβουν επείγοντως μέτρα εξοικονόμησης πόρων, ώστε να τηρηθεί το δημοσιονομικό πλαίσιο. Στις αρχές του 2011, στις συνεδριάσεις των διοικητικών συμβουλίων ζήτησε επίσης από τα ΕΣ να δηλώσουν συγκεκριμένες εξοικονομήσεις τις οποίες θα μπορούσαν να επιτύχουν. Τον Απρίλιο του 2011, το CSEE έλαβε σημαντικές αποφάσεις εξορθολογισμού που αφορούν κυρίως τις σπουδές και τα μαθήματα καθώς και την εσωτερική οργάνωση, όπως για παράδειγμα η μείωση των περιόδων απαλλαγής για τους συντονιστές επαγγελματικού προσανατολισμού, η αναθεώρηση της μεθόδου υπολογισμού για τον χρόνο συντονισμού που διατίθεται στη βοήθεια για τη μαθητεία, για τους μαθητές για ειδικές ανάγκες (CEN), για τους μαθητές SWALS⁵. Η μισθολογική κλίμακα του αποσπασμένου διδακτικού προσωπικού και του τοπικού διδακτικού προσωπικού επίσης αναθεωρήθηκε, ώστε να εναρμονιστεί με αυτήν του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης των ευρωπαϊκών υπαλλήλων που εφαρμόζεται από τη μεταρρύθμιση του 2004 και μετά.

⁵ SWALS: μαθητές που δεν ανήκουν σε γλωσσικό τμήμα, γενικά εγγράφονται σε ένα από τα γλωσσικά τμήματα των γλωσσών επικοινωνίας.

4. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

4.1. Το άνοιγμα του συστήματος - Τα διαπιστευμένα σχολεία

Το άνοιγμα του συστήματος των ΕΣ στα εθνικά συστήματα είναι ένα από τα βασικά στοιχεία της μεταρρύθμισης που ενέκρινε το ανώτατο συμβούλιο των ΕΣ τον Απρίλιο του 2009 στη Στοκχόλμη. Το άνοιγμα αυτό συνίσταται στη διαπίστευση εθνικών σχολείων, ώστε να μπορούν να παρέχουν ευρωπαϊκή εκπαίδευση και να χορηγούν ευρωπαϊκό απολυτήριο. Αυτά τα ΕΣ που αποκαλούνται σχολεία του τύπου II (ΕΣΤ 2) παρέχουν τη δυνατότητα σχολικής φοίτησης των παιδιών υπαλλήλων της ΕΕ σε μέρη της ΕΕ που δεν διαθέτουν ΕΣ. Τα εν λόγω διαπιστευμένα σχολεία που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του εθνικού συστήματος μπορούν να λαμβάνουν χρηματοδοτική συνεισφορά από τον προϋπολογισμό της ΕΕ κατ' αναλογία του αριθμού μαθητών τέκνων υπαλλήλων της Ένωσης τα οποία φοιτούν σε αυτά. Στις 8/12/2010, η Επιτροπή εξέδωσε απόφαση σχετικά με τη χορήγηση της συνεισφοράς της ΕΕ.

Η αίτηση διαπίστευσης ενός σχολικού ιδρύματος πραγματοποιείται με πρωτοβουλία των κρατών μελών. Η διαδικασία διαπίστευσης πραγματοποιείται με την υπογραφή σύμβασης μεταξύ νομικού εκπροσώπου του ιδρύματος και της γενικής γραμματείας των ΕΣ που εκπροσωπεί το ανώτατο συμβούλιο των ΕΣ.

Τα πέντε από τα έξι εθνικά σχολεία τα οποία έχουν εγκριθεί από το CSEE έχουν υπογράψει συμφωνία χρηματοδότησης το 2011 και εισέπραξαν τις πρώτες πληρωμές από την Επιτροπή για τα σχολικά έτη 2009/2010, 2010/2011, και 2011/2012. Το ποσό της συνεισφοράς της ΕΕ γι' αυτά τα τρία σχολικά έτη ανέρχεται σε 7.419.967 €.

Τα έξι διαπιστευμένα σχολεία είναι τα ακόλουθα: το «Scuola per l'Europa» στην Πάρμα (Ιταλία), που βρίσκεται στον Οργανισμό EFSA (Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων)· το «Centre for European Schooling» στο Dunshaughlin (Ιρλανδία), στο Γραφείο Τροφίμων και Κτηνιατρικών Θεμάτων της Επιτροπής· το «Σχολείο Ευρωπαϊκής Εκπαίδευσης» στο Ηράκλειο (Ελλάδα), στον Οργανισμό ENISA (Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια Δικτύων και Πληροφοριών)· το «European Schooling» στο Ελσίνκι (Φινλανδία), στον Οργανισμό ECHA (Ευρωπαϊκός Οργανισμός Χημικών Προϊόντων)· το «Ecole Européenne de Strasbourg» (Ευρωπαϊκό Σχολείο του Στρασβούργου - Γαλλία), που βρίσκεται στα Ευρωπαϊκά Όργανα (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και Διαμεσολαβητής)· τέλος, το «Ecole Internationale Provence-Alpes-Côte d'Azur» στο Manosque (Γαλλία), στο Κέντρο Ερευνών ITER στο Cadarache.

Είναι σε εξέλιξη η διαδικασία έγκρισης και τριών ακόμη σχολείων: του Σχολείου Ευρωπαϊκής Εκπαίδευσης της Χάγης (Κάτω Χώρες), η έναρξη της λειτουργίας του οποίου προβλεπόταν τον Αύγουστο του 2012· του Tallinn European Schooling (Εσθονία)· του «European School of Copenhagen» (Δανία).

Εξάλλου, το άνοιγμα του συστήματος επιτρέπει επίσης, στο πλαίσιο ενός πιλοτικού έργου, τη χορήγηση έγκρισης σε σχολικά ιδρύματα στα οποία δεν φοιτούν τέκνα υπαλλήλων της ΕΕ, αλλά τα οποία παρακολουθούν το ευρωπαϊκό πρόγραμμα σπουδών και αποκτούν το καθεστώς των επονομαζόμενων ΕΣ τύπου III. Έτσι, η Γερμανία υπέβαλε φάκελο για σχολικό ίδρυμα που θα αρχίσει να λειτουργεί τον Σεπτέμβριο του 2012 στο Bad Vilbel.

4.2. Αναθεώρηση της μισθολογικής κλίμακας του αποσπασμένου διδακτικού προσωπικού/τοπικού διδακτικού προσωπικού (chargés de cours)

Το καθεστώς του αποσπασμένου διδακτικού προσωπικού στα ΕΣ εξελίσσεται σχετικά παράλληλα με το καθεστώς του προσωπικού των ευρωπαϊκών οργάνων. Μετά τη μεταρρύθμιση του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης του προσωπικού της ΕΕ, το 2004, και ιδίως με την αναθεώρηση των βασικών μισθολογικών κλιμάκων, δεν προσαρμόστηκε ανάλογα η μισθολογική κλίμακα του αποσπασμένου διδακτικού προσωπικού των ΕΣ. Το ανώτατο συμβούλιο των ΕΣ ενέκρινε αναθεώρηση της μισθολογικής κλίμακας τον Δεκέμβριο του 2010, ώστε να εναρμονιστεί με αυτήν που προβλέπει ο κανονισμός υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων της ΕΕ.

Αυτές οι νέες διατάξεις εφαρμόζονται στο προσωπικό που εντάχθηκε στο σύστημα των ευρωπαϊκών σχολείων από την 1/09/2011. Αντίστοιχα προσαρμόστηκε το καθεστώς του αποσπασμένου προσωπικού στα ευρωπαϊκά σχολεία.

4.3. Υπερπληθυσμός/ υποδομές

Η σταθερή αύξηση αιτήσεων εγγραφής μαθητών κατηγορίας 1 συνεπάγεται πρόσθετες ανάγκες σε χώρους. Ορισμένα ΕΣ αντιμετωπίζουν κατάσταση σοβαρού υπερπληθυσμού που προκαλεί καθημερινές πρακτικές δυσκολίες. Αυτό αφορά ιδίως τα σχολεία Βρυξελλών, Λουξεμβούργου, Φρανκφούρτης και Βαρέζε.

Δεδομένης της αύξησης του αριθμού των τέκνων του προσωπικού της ΕΕ και της προβλεπόμενης εξέλιξης του αριθμού των μαθητών τα προηγούμενα έτη, το ανώτατο συμβούλιο των ΕΣ αποφάσισε τον Απρίλιο του 2010 να ζητήσει από τις βελγικές αρχές να προτείνουν έναν χώρο για την εγκατάσταση ενός πέμπτου ΕΣ στις Βρυξέλλες. Από τις εκτιμήσεις σε αριθμούς συνάγεται ότι, παρά την έναρξη λειτουργίας του σχολείου στο Laeken τον Σεπτέμβριο του 2012, θα είναι αναγκαία η λειτουργία και ενός πέμπτου ΕΣ στις Βρυξέλλες ήδη από το 2015.

Η γενική γραμματεία των ΕΣ έστειλε επανειλημμένα επιστολές στις βελγικές αρχές το 2011 ζητώντας να προτείνουν τοποθεσίες που θα ήταν κατάλληλες για ένα πέμπτο ΕΣ στις Βρυξέλλες. Καθ' όλη τη διάρκεια του 2011, η Επιτροπή επέμεινε στις βελγικές αρχές να ξεκινήσουν τις διαπραγματεύσεις για τη χωροθέτηση του πέμπτου ΕΣ και η τοποθεσία αυτή να βρίσκεται κοντά στις κύριες περιοχές κατοικίας του προσωπικού και των γραφείων του προσωπικού των ευρωπαϊκών οργάνων. Κατά την ανάληψη των καθηκόντων του Βέλγου πρωθυπουργού Elio Di Rupo, τον Δεκέμβριο του 2011, ο αντιπρόεδρος Šefčovič του απέστειλε επιστολή ζητώντας ιδίως να ξεκινήσουν οι διαπραγματεύσεις για να προταθούν τοποθεσίες για το πέμπτο ΕΣ. Έχουν πραγματοποιηθεί διμερείς επαφές με τις βελγικές αρχές και ακολούθησε δεύτερη επιστολή του αντιπροέδρου προς τον πρωθυπουργό, αλλά δεν έχει ακόμη ληφθεί καμία επίσημη απάντηση που να περιέχει κάποια πρόταση.

Το ΕΣ Λουξεμβούργο II, που θα έχει χωρητικότητα 3.000 μαθητών, θα εγκατασταθεί στη μόνιμη τοποθεσία Bertrange/Mamer για την έναρξη του σχολικού έτους 2012. Η έναρξη της λειτουργίας αυτού του μεγάλου σχολείου με σύγχρονους εξοπλισμούς θα βελτιώσει σημαντικά την καθημερινή ζωή όλου του σχολικού πληθυσμού που ήταν συγκεντρωμένος μέχρι σήμερα σε μία μόνο εγκατάσταση.

Το ΕΣ Βρυξέλλες IV, το οποίο θα μπορεί να υποδεχθεί περίπου 2.800 μαθητές θα εγκατασταθεί και αυτό στον μόνιμο τόπο εγκατάστασής του στο Laeken, τον Σεπτέμβριο του 2012. Τα έργα ανακαίνισης και κατασκευής στην εγκατάσταση, που αποτελούν σημαντικό αρχιτεκτονικό έργο, εξελίσσονται σύμφωνα με τον προβλεφθέντα προγραμματισμό.

Οι μαθητές του ΕΣ Βρυξέλλες IV, οι οποίοι προσωρινά έχουν εγκατασταθεί στις εγκαταστάσεις του Berkendael θα μεταφερθούν στο Laeken με την έναρξη του σχολικού έτους 2012. Το σχολείο καταβάλλει μεγάλες προσπάθειες, τόσο όσον αφορά τις πρακτικές πτυχές όσο και τη συμμετοχή των μαθητών, έτσι ώστε η αλλαγή αυτή να υλοποιηθεί με τους καλύτερους δυνατούς όρους.

4.4. Ο καταμερισμός των δαπανών μεταξύ των κρατών μελών

Το 2011, η χρηματοδοτική συνεισφορά της ΕΕ στο σύστημα των ΕΣ, ύψους 64 εκατ. €, αντιπροσώπευε περίπου το 60% του συνολικού προϋπολογισμού.

Η συνεισφορά της ΕΕ είναι μια ισορροπημένη επιδότηση και εξαρτάται από το ύψος της συνεισφοράς των κρατών μελών σε όρους αποσπασμένων εκπαιδευτικών οι οποίοι εξακολουθούν να εισπράττουν τον εθνικό μισθό τους. Κατά τα τελευταία έτη, ο αριθμός θέσεων αποσπασμένων εκπαιδευτικών που δεν έχουν καλυφθεί από τα ΚΜ αυξάνεται, γεγονός που έχει ως επακόλουθο την αύξηση της χρηματοδοτικής συνεισφοράς της ΕΕ. Ο αντιπρόεδρος Šefčovič παρενέβη στο Συμβούλιο των Υπουργών που είναι υπεύθυνοι για την εκπαίδευση και απέστειλε επιστολή στα ΚΜ τον Σεπτέμβριο του 2011, για να τους υπενθυμίσει να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους ως προς αυτό το θέμα.

Ενώ ασκούσε την προεδρία του ΣΕΣ την περίοδο 2011/2012, το Ηνωμένο Βασίλειο, αποφάσισε να ξεκινήσει τη συζήτηση σχετικά με την κατανομή των επιβαρύνσεων μεταξύ των ΚΜ και να προσδώσει σε αυτό το ζήτημα προτεραιότητα κατά τη διάρκεια του έτους της προεδρίας του. Το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ιρλανδία θέλουν να επανεξετάσουν τον αριθμό των αποσπασμένων εκπαιδευτικών τους, τον οποίο κρίνουν ιδιαίτερα υψηλό, λόγω της μεγάλης ζήτησης αγγλόφωνων εκπαιδευτικών. Πράγματι, λόγω των δημοσιονομικών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν όλα τα ΚΜ, έχουν ολοένα και μεγαλύτερες δυσκολίες να αποσπάσουν εκπαιδευτικούς προς την ΕΕ. Αυτό συνεπάγεται πρόσθετη χρηματοδοτική επιβάρυνση για την ΕΕ, η οποία οφείλει να χρηματοδοτήσει το τοπικό διδακτικό προσωπικό.

Η γενική γραμματεία των ΕΣ συνέταξε ένα συνοπτικό έγγραφο που το υπέβαλε το CSEE τον Δεκέμβριο του 2011. Η ειδική ομάδα εργασίας που συστάθηκε για να εξετάσει αυτό το ζήτημα θα πρέπει να αναλύσει την κατάσταση και να προτείνει λύσεις.

4.5. Ένδικες διαφορές

Έχουν εκδοθεί δύο αποφάσεις για προσφυγές που ασκήθηκαν στο Δικαστήριο.

Η πρώτη προσφυγή ασκήθηκε από την Επιτροπή κατά του Ηνωμένου Βασιλείου (C-545/09). Η Επιτροπή θεωρούσε ότι το Ηνωμένο Βασίλειο αθετούσε τις νομικές του υποχρεώσεις και παραβίαζε τη σύμβαση σχετικά με το καθεστώς των ΕΣ, εξαιρώντας τους αποσπασμένους εκπαιδευτικούς στα ΕΣ από τις προσαρμογές των μισθών (δυνατότητες επαγγελματικής εξέλιξης και προαγωγής) που παρέχονται στους εκπαιδευτικούς οι οποίοι εργάζονται στα εθνικά σχολεία κατά τη διάρκεια της απόσπασής τους. Ήταν η πρώτη προσφυγή βάσει του άρθρου 26 της Σύμβασης των ΕΣ. Τον Φεβρουάριο του 2012, το Δικαστήριο ακολούθησε τη γνώμη του Γενικού Εισαγγελέα του και αποφάνθηκε υπέρ της Επιτροπής.

Η δεύτερη υπόθεση αφορούσε προδικαστική ερώτηση την οποία υπέβαλε το όργανο εκδίκασης προσφυγών των ΕΣ σχετικά με την προσαρμογή των αμοιβών των Άγγλων καθηγητών σε περίπτωση διακυμάνσεων της συναλλαγματικής ισοτιμίας (C-196/09). Το Δικαστήριο εαυτόν αναρμόδιο, διότι το όργανο εκδίκασης προσφυγών δεν είναι εθνικό όργανο, αλλά αποτελεί μέρος του συστήματος των «διεθνών οργανισμών».

Τέλος, προσφυγή για την οποία αναμενόταν να εκδοθεί απόφαση το 2011 παραμένει σε εκκρεμοδικία. Αφορά την περίπτωση ενός εκπαιδευτικού ο οποίος προσελήφθη ως τοπικό προσωπικό και άσκησε προσφυγή σε εθνικό δικαστήριο του Βελγίου ζητώντας την καταβολή επιδόματος αδείας πριν το 2004. Έχει ικανοποιηθεί το αίτημα της καταβολής του επιδόματος καθαυτού, αλλά δεν έχει ακόμη εκδοθεί απόφαση όσον αφορά την αναδρομική ισχύ του. Η απόφαση αυτή θα μπορούσε να έχει, κατά περίπτωση, σημαντικές δημοσιονομικές επιπτώσεις για τον προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Σχολείων.

5. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

5.1. Η μεταρρύθμιση του ευρωπαϊκού απολυτηρίου

Στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης του 2009 και του ανοίγματος του συστήματος των ευρωπαϊκών σχολείων, το CSEE θέλησε να απλουστεύσει και να μειώσει το κόστος του ευρωπαϊκού απολυτηρίου, διατηρώντας παράλληλα το υψηλό επίπεδο ποιότητάς τους. Το CSEE εξέδωσε, τον Απρίλιο του 2011, αποφάσεις που αποσκοπούν στην απλούστευση του τρόπου οργάνωσης των εξετάσεων, τη μείωση του κόστους των και την επανεξέταση του περιεχομένου τους. Επιπλέον, το ανώτατο συμβούλιο ενέκρινε, τον Δεκέμβριο του 2011, αναθεώρηση των μεθόδων διόρθωσης των γραπτών δοκιμασιών του ευρωπαϊκού απολυτηρίου (κυρίως τήρηση της ανωνυμίας των γραπτών) καθώς και της φύσης, του αριθμού και των μονάδων βαθμολόγησης των γραπτών και προφορικών διαδικασιών.

Οι τρόποι αυτοί θα πρέπει να ενσωματωθούν στον κανονισμό του ευρωπαϊκού απολυτηρίου και στον κανονισμό εφαρμογής του πριν αρχίσει να ισχύει από την περίοδο του 2014.

5.2. Δράσεις για μαθητές με ειδικές ανάγκες (SEN)

Το σχολικό έτος 2010/2011 υπήρχαν 619 μαθητές SEN στο σύστημα των ΕΣ, αριθμός που αντιπροσωπεύει αύξηση σε σχέση με τα προηγούμενα έτη (477 το 2008/2009, 574 το 2009/2010). Οι αποφάσεις του ανώτατου συμβουλίου των ΕΣ του Απριλίου 2011 να δημιουργηθεί μια νέα κατηγορία προσωπικού με τον τίτλο «βοηθός SEN» καθώς και να ομαδοποιούνται οι μαθητές που έχουν τον ίδιο τύπο δυσκολιών για τα υποστηρικτικά μαθήματα των SEN, επέτρεψαν την ορθολογική χρήση των πόρων που διατίθενται στους μαθητές SEN και στο να περιοριστεί το συνολικό κόστος στήριξης των SEN στα 4.526.927 ευρώ το 2011, ήτοι κατά 180.988 ευρώ λιγότερα σε σχέση με το 2010.

5.3. Διοργάνωση μαθημάτων και διάρθρωση των σπουδών

Όρος για την αποδοχή του προϋπολογισμού 2011 από το CSEE ήταν να τεθούν σε εφαρμογή μέτρα για τον έλεγχο της εξέλιξης των δαπανών. Κατά συνέπεια, στη συνεδρίαση του Απριλίου 2011, το ανώτατο συμβούλιο ενέκρινε νέα μέτρα για να διευκρινιστούν και να εξειδικευθούν οι κανόνες οργάνωσης των βασικών μαθημάτων και των μαθημάτων επιλογής⁶ (ιδίως το μέγεθος των ομάδων για τη διδασκαλία των γλωσσών, του «ONL»⁷ και της εκπαίδευσης στους SWALS).

Οι αποφάσεις αυτές επέτρεψαν στο να εξασφαλιστεί μια αποτελεσματικότερη οργάνωση της εκπαίδευσης και να πραγματοποιηθούν οι αναγκαίες εξοικονομήσεις στο τρέχον δημοσιονομικό πλαίσιο.

6. ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

Οι μεγαλύτερες προκλήσεις για τα προσεχή έτη είναι ο έλεγχος του προϋπολογισμού, με ταυτόχρονη διασφάλιση της ποιότητας της εκπαίδευσης, καθώς και ο δίκαιος καταμερισμός του κόστους των ΕΣ μεταξύ των κρατών μελών, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητα του συστήματος των ΕΣ.

Τα ΕΣ θα πρέπει να συνεχίσουν να ελέγχουν τον προϋπολογισμό τους και να πραγματοποιούν εξοικονομήσεις πόρων, εγγυώμενα παράλληλα την ποιότητα της εκπαίδευσης. Η Επιτροπή συμμερίζεται την ανησυχία όλων των φορέων του ΣΕΣ να διατηρηθεί το βασικό παιδαγωγικό περιεχόμενο και να εξασφαλιστεί ότι οι μαθητές λαμβάνουν ένα επίπεδο εκπαίδευσης που τους παρέχει πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση της επιλογής τους μετά το απολυτήριο.

Τα κράτη μέλη οφείλουν να εξεύρουν λύσεις, ώστε να επιτευχθεί συμφωνία για τον καταμερισμό των δαπανών με μια νέα εξισορρόπηση των επιβαρύνσεων μεταξύ τους. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να εργάζεται για την εξεύρεση βιώσιμης λύσης.

Η Επιτροπή εξακολουθεί επίσης να επιμένει στις βελγικές αρχές να διαθέσουν μια τοποθεσία για ένα πέμπτο ΕΣ στις Βρυξέλλες μέχρι το 2015, που θα ανταποκρίνεται στην εξέλιξη του μαθητικού πληθυσμού και θα ικανοποιεί τις συνεχώς αυξανόμενες ανάγκες εγγραφής νέων μαθητών. Οι συζητήσεις για την έναρξη λειτουργίας του ΕΣ του Laeken κατέδειξαν στον αντίκτυπο που έχει η χωροθεσία του σχολείου στην ισορροπία ανάμεσα στην επαγγελματική και οικογενειακή ζωή για τα μέλη του προσωπικού της ΕΕ που δεν έχουν πάντοτε τη δυνατότητα να φοιτούν τα παιδιά τους στα τοπικά σχολεία. Το πέμπτο ΕΣ θα πρέπει, συνεπώς, να βρίσκεται κοντά στις κύριες περιοχές κατοικίας και γραφείων του προσωπικού των ευρωπαϊκών οργάνων.

⁶ Έγγραφο 2011-04-D-7-fr-3 («Décisions du CS des EE d'avril 2011» κεφάλαιο IX, σημείο B.4) που δημοσιεύθηκε στον ιστότοπο των ΕΕ: http://www.eursc.eu/fichiers/contenu_fichiers1/1664/2011-04-D-7-fr-3.pdf

⁷ ONL: Άλλη εθνική γλώσσα (ιρλανδικά, μαλτέζικα, φινλανδικά /σουηδικά).

Τέλος, η εξέλιξη του ανοίγματος του συστήματος των ΕΣ θα επιτρέψει σε εθνικά σχολεία να προτείνουν το πρόγραμμα σπουδών των ΕΣ που καταλήγει στο Ευρωπαϊκό Απολυτήριο. Επιπλέον, η χρηματοδοτική συνεισφορά της ΕΕ για τους μαθητές οι γονείς των οποίων είναι μέλη του προσωπικού της ΕΕ θα πρέπει να ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να ζητούν τη διαπίστευση εθνικών σχολείων και να επιτρέπουν σε πολλούς μαθητές να ωφελούνται από το πρόγραμμα σπουδών των ΕΕ και του ευρωπαϊκού απολυτηρίου που είναι αναγνωρισμένο σε όλα τα κράτη μέλη.